

ULUSLARARASI **İLiŞKİLER**

Akademik Dergi
Cilt 14, Sayı 54, 2017

INTERNATIONAL **RELATIONS**

Academic Journal
Volume 14, Number 54, 2017

ULUSLARARASI İLİŞKİLER / INTERNATIONAL RELATIONS
hakemli bir dergidir / is a refereed journal

ULUSLARARASI İLİŞKİLER / INTERNATIONAL RELATIONS
aşağıdaki veri tabanlarınca taranmaktadır / is currently noted in

*Social Sciences Citation Index (SSCI),
Social Scisearch, Journal Citation Reports/Social Sciences Edition*

*Elsevier Scopus Index
International Bibliography of the Social Sciences (IBSS),
International Political Science Abstracts (IPSA),
PAIS International,*

*International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature in the Humanities and Social Sciences (IBR),
International Bibliography of Periodical Literature in the Humanities and Social Sciences (IBZ),*

*Cambridge Scientific Abstracts-CSA (Sociological Abstracts, Social Services Abstracts, Worldwide Political
Science Abstracts & Linguistics and Language Behavior Abstracts)*

*Columbia International Affairs Online (CIAO), EBSCO, Gale-Cengage,
Elsevier Bibliographic Databases (GEOBASE, Mosby's Index, SciVerseScopus),*

Index Islamicus, Women's Studies International, Ulrich's Periodicals,

*Middle Eastern and Central Asian Studies, European Sources Online,
ASOS Index (Akademia Sosyal Bilimler Endeksi), Başkent Üniversitesi Hukuk Veri Tabanı (Law Database),
ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı (Social Sciences Data Base)*

Dergiye yazı göndermek isteyenler için e-posta adresi: makale@uidergisi.com.tr

Tanıtım/Değerlendirilmek üzere dergiye kitap göndermek isteyenler için posta adresi:

Mitat Çelikpala, Uluslararası İlişkiler Dergisi,
Kadir Has Üniversitesi Merkez Kampüs
Kadir Has Caddesi, 34083 Cibali-İSTANBUL

Bireysel abonelik ücreti: 4 sayı için 80 TL
Kurumsal abonelik ücreti: 4 sayı için 300 TL
Abonelik hakkında bilgi için: bilgi@uidergisi.com.tr

Abone formları derginin arkasındadır.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER / INTERNATIONAL RELATIONS

Cilt/Vol.14, Sayı/No.54, 2017

Özel Sayı / Paris İklim Zirvesi ve Yansımaları

EDİTÖRDEN / EDITORIAL

Paris İklim Anlaşmasına Teorik Yaklaşım: Neo-Neo Tartışması, Eko-Marksizm ve Yeşil Kapitalizm <i>H. Akın ÜNVER</i>	3
Climate Change and Security: Different Perceptions, Different Approaches <i>Başar BAYSAL and Uluç KARAKAŞ</i>	21
Enerji Jeopolitiğinin Uluslararası İklim Değişikliği Girişimleri Üzerindeki Etkisi <i>Volkan Ş. EDİGER</i>	45
Reforming the United Nations to Save the Planet: The Threat of Global Climate Change Making Reform Inevitable <i>Levent KIRVAL and Münir SÜNER</i>	71
Paris Anlaşmasını İklim Adaleti Perspektifinden Değerlendirmek <i>Yasemin KAYA</i>	87
A Brief Assessment on the Paris Climate Agreement and Compliance Issue <i>Zerrin SAVAŞAN</i>	107
Avrupa Birliği Üyesi Ülkelerde ve Türkiye’de Düşük Karbonlu ve İklim Dirençli Bir Topluma Geçiş: Ampirik Bir Analiz <i>Hayriye ATİK</i>	127
Karbon Vergisi ile Sera Gazı Emisyonlarının Azaltımı: Türkiye Vakası <i>Gürkan KUMBAROĞLU, İlhan OR ve Mine IŞIK</i>	149
Türkiye’de Sanayi ve Tarım Sektörlerinde Sera Gazı Emisyonlarının Belirleyicileri: İndeks Ayırıştırma Analizi <i>Mustafa ÖZÇAĞ, Burcu YILMAZ ve Emrah SOFUOĞLU</i>	175

EDİTÖRDEN

Aralık 2015'te Paris'te düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Zirvesi, tarihi bir gelişme olarak görülen "Paris Anlaşması" ile sonuçlandı. Uluslararası İlişkiler Dergisi, böylesine önemli bir küresel anlaşma sonrasında konunun farklı boyutlarıyla ele alınmasının önemli olduğu inancıyla bir özel sayı yayınlamaya karar verdi. Bu özel sayıda iklim değişikliği, müzakere süreci, uluslararası ilişkiler boyutu, finansman mekanizmalarının işleyişi, karbon fiyatlandırması ile iklim değişikliği ve Türkiye gibi başlıklar altında konunun çeşitli boyutlarını ve etkilerini inceleyen 3'ü İngilizce olmak üzere 9 makaleye yer verilmektedir.

Sayının ilk makalesi, H. Akın Ünver'in "Paris İklim Anlaşmasına Teorik Yaklaşım: Neo-Neo Tartışması, Eko-Marksizm ve Yeşil Kapitalizm" başlıklı çalışması. Ünver bu makalede, uluslararası iklim müzakerelerinde yaşanan uyumsuzlukların uluslararası ilişkiler akademik ve bilimsel araştırmalarının ilgi odağı olduğunu belirterek, 1997 Kyoto Anlaşması'nı takiben müzakerelerinin neden başarısızlığa uğradığını ve bu başarısızlıkların 2015 Paris İklim Anlaşması ile nasıl çözülebildiğini neorealist ve neoliberal bağlamlarda ele alıyor. Yazar çalışmasında, neo-neo tartışması kadar, iki yeni sistemsel yaklaşım olarak Eko-Marksizm ve Yeşil Kapitalizm'i de karşılaştırmasına dahil ederek, karbon salınımı ve iklim konularında cereyan eden önemli bir kuramsal tartışmayı da uluslararası ilişkiler literatürü içinde konumlandırma çalışmaktadır.

Başar Baysal ve Uluç Karakaş, "Climate Change and Security: Different Perceptions, Different Approaches" başlıklı makalede, iklim değişikliğini bir güvenlik sorunu olarak değerlendiren çalışmaların sayısındaki artışa dikkati çekerek, konuyu farklı biçimlerde ele alan güvenlik yaklaşımlarını analiz etmeyi amaçlamaktadırlar. Çalışmaları iklim değişikliğinin güvenikleştirilmesini destekleyenler ve karşı çıkanlar olmak üzere iki ana gruba ayıran yazarlar, iki grubun kendi içlerindeki farklı yaklaşımları, "güvenliğin iklimleştirilmesi" konusunu da içerecek biçimde analiz ediyorlar.

Sayının üçüncü makalesinde Volkan Ş. Ediger, iklim değişikliği girişimleri ile enerji jeopolitiği arasındaki ilişkiyi irdeliyor. "Enerji Jeopolitiğinin Uluslararası İklim Değişikliği Girişimleri Üzerindeki Etkisi" başlıklı makalede, başta petrol fiyatlarındaki artışlar olmak üzere, enerji jeopolitiğindeki gelişmeler tarihsel bakış açısıyla inceleniyor. Makalede, özel olarak, Kyoto Protokolü gibi iklim değişikliğinin önlenmesi konusunda yükümlülük getirmesi bakımından önemli kabul edilen uluslararası girişimlerin neden yeterince başarılı olamadığı irdelenerek, iklim değişikliği konusundaki genel başarısızlığın başlıca nedeninin enerji jeopolitiğindeki gelişmeler olduğu iddia edilmektedir. Yazar, petrol krizleriyle somutlaşan küresel enerji politliğindeki mücadele dönemlerinin, iklim değişikliği gibi konulardaki uluslararası girişimlerin başarı şansını da azalttığını savunmaktadır.

"Reforming the United Nations to Save the Planet: The Threat of Global Climate Change Making Reform Inevitable" başlıklı makalede Levent Kırval ve Münir Süner, Birleşmiş Milletler'in günümüz ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak bir uluslararası yapılanmaya dönüştüğünü belirterek, küresel ısınma ve iklim değişikliği gibi konu başlıklarının BM'nin, uluslararası hukukun da desteği ile yaptırım gücü olan bir yapıya kavuşmasını sağlayacak dönüşümün ana unsurları olduğunu ileri sürüyorlar.

Yasemin Kaya, "Paris Anlaşmasını İklim Adaleti Perspektifinden Değerlendirmek" başlıklı makalede iklim değişikliği sorununun moral boyutuna işaret eden bir kavram olarak nitelediği "iklim adaleti" üzerine yürütülen tartışmalara odaklanıyor. Yazarın değerlendirmesiyle, iklim değişikliği sorununun

kırılğan topluluklar üzerindeki orantısız etkisini merkeze alan iklim adaleti, aynı zamanda iklim müzakerelerinin de en tartışmalı konularından birini oluşturmaktır. Yazar bu çerçevede, iklim adaleti söylemi içinde yer bulan farklı talepleri belirlemeyi ve bu taleplerin Paris Anlaşması'nda ne ölçüde karşılandığını değerlendiriyor.

“A Brief Assessment on the Paris Climate Agreement and Compliance Issue” başlıklı makalede Zerrin Savaşan, Paris İklim Anlaşması'nı, uygunluğun sağlanması konusuna olası etkileri bakımından değerlendirmektedir. Bu amaçla, uygunluğun sağlanması konusundaki mevcut sistem, Kyoto Protokolü ile Protokol'ün uygunluğu sağlama mekanizmasını açıklayan yazar, uygunluğun sağlanması konusunda üç farklı dokümanda yer alan farklı önerileri tartışmaktadır. Sonrasında ise Paris İklim Anlaşması'nın uygunluğun sağlanması konusuna nasıl bir katkı yaptığı sorusuna cevap bulmak amacıyla Anlaşma üzerinde bir seri değerlendirmeler yapmaktadır.

Sayının son üç çalışması üç ampirik makaleden oluşuyor. Bu çerçevedeki ilk makale, Hayriye Atik'in “Avrupa Birliği Üyesi Ülkelerde ve Türkiye’de Düşük Karbonlu ve İklim Dirençli Bir Topluma Geçiş: Ampirik Bir Analiz” başlıklı çalışması. Atik bu makalede, Avrupa Birliği üyesi ülkeleri ile Türkiye'nin iklime dirençli düşük karbonlu bir ekonomiye geçişte görece başarı düzeylerini belirlemeyi amaçlıyor. Yazar, kümeleme ve ayırma analizleri kullanarak yaptığı ampirik çalışmada, AB tarafından yayınlanan 23 iklim değişikliği göstergesine ait 2014 yılı verileri ile analizine dahil ettiği 29 ülkenin düşük karbon ekonomisi göstergeleri bakımından 10 farklı gelişme düzeyi sergilediklerini ortaya koyuyor. Yazar ayrıca, Türkiye'nin diğerlerinden en uzakta tek başına bir küme oluşturduğunu belirtiyor.

“Karbon Vergisi ile Sera Gazı Emisyonlarının Azaltımı: Türkiye Vakası” başlıklı çalışmada Gürkan Kumbaraoğlu, İlhan Or ve Mine Işık, Türkiye'nin enerji sisteminin üretim, iletim ve tüketim süreçleri ile teknolojiler bazında ayrıntılı bir modellemesini yapıyorlar. Referans senaryosunun yanı sıra, çeşitli karbon vergisi senaryoları altında kalibre edilen model ile Türkiye'nin hem kısa, hem de uzun vadeli enerji-çevre planlama ve politikalarının oluşumuna destek sağlayabilecek sonuçlar ortaya çıkartılıyor.

Sayının son makalesinde Mustafa Özçağ, Burcu Yılmaz ve Emrah Sofoğlu, Türkiye’de 1990-2014 döneminde sanayi ve tarım sektörlerinde sera gazı emisyonlarında ortaya çıkan değişimi LMDI yöntemini kullanarak analiz ediyorlar. “Türkiye’de Sanayi ve Tarım Sektörlerinde Seragazı Emisyonlarının Belirleyicileri: İndeks Ayırıştırma Analizi” başlıklı makalenin vardığı sonuç, sanayi ve tarım sektörlerinde sera gazı emisyonundaki değişimin temel belirleyicisinin enerji yoğunluğu etkisi olduğudur.

Tüm bu çalışmaları bir araya getiren elinizdeki özel sayının, iklim değişikliği konusundaki literatüre katkı sağlayacağını düşünüyoruz. Keyifle okumanız dileğiyle.